

Datum

2023-11-08

Vår referens

Kristian Berghult

Utredningssekreterare

kristian.berghult@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Organisation vuxenutbildningen 2024

GYVF-2023-4639

Sammanfattning

Enligt skollagen 20 kap, 2 § är målet för den kommunala vuxenutbildningen att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att få stöd i sin personliga utveckling. En förutsättning för att öka andelen Malmöbor som är självförsörjande är ett allsidigt utbud inom reguljär vuxenutbildning och möjlighet till riktade insatser där introduktionsutbildningar utgör ett insteg till reguljära studier. I ärendet redovisar förvaltningen förslag till plan för organisation för vuxenutbildningen budgetåret 2024.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till organisation och inriktning för vuxenutbildningens budgetåret 2024.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delegerar till förvaltningsdirektören att inom ramen för plan för organisation för vuxenutbildningen budgetåret 2024 omdisponera platser utifrån behov.

Beslutsunderlag

- Preliminärt underlag för vux-organisationen 2024
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2023-11-22 Organisation och inriktning vuxenutbildningen 2024

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-11-15

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-11-22

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Vuxenutbildningens omfattning avgörs inte i första hand av den demografiska utvecklingen. I stället påverkas den kommunala vuxenutbildningen i hög grad av konjunktur, arbetsmarknadsläge, migration samt politiska inriktningsbeslut på statlig nivå vilket medför en osäkerhet i planeringen av antalet platser.

Under perioden 2015 till och med 2021 ökade antalet individer som årligen nyttjat vuxenutbildningen i Malmö stad kontinuerligt med totalt cirka 20 procent. År 2022 minskade antalet individer, främst beroende på en minskning av sfi och gymnasial vuxenutbildning i egen regi. Under 2023 kommer volymen att ligga i nivå med 2022. Det har funnits en tendens det senaste året att fler elever gör genomtänkta studieval och läser fler kurser inom vuxenutbildningen, vilket innebär att varje elev producerar fler poäng. Utvecklingen går dessutom mot en ökad efterfrågan av studier på distans eller studier i mer flexibel form, vilket gör att vuxenutbildningen kan nyttjas av fler. Osäkerheten i samhället, med internationella kriser och en begynnande lågkonjunktur, kommer sannolikt totalt sett att öka betydelsen och omfattningen av vuxenutbildningen.

Sammantaget innebär detta att den totala volymen för vuxenutbildningen 2024 prognosticeras att ligga på ungefär samma nivå som för 2023. Modellen med *ofördelade platser*, som under 2023 redovisats i budgeten för sfi, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning (totalt 250 helårsstudieplatser), föreslås att ändras. De ofördelade platserna har varit bundna till en verksamhetsgren, och har denna del haft färre eller fler elever än prognosticerats, så har resurserna totalt inte kunnat användas optimalt. Resurserna fördelas i stället till de delar av verksamheten där behov finns vid ett visst tillfälle, utifrån vuxenutbildningens totala budget. Detta innebär att organisationen för vuxenutbildningen blir mer flexibel eftersom resurser inte är bundna till en viss utbildningsdel, utan kan flyttas mellan verksamhetens olika delar.

Totalt antal individer och producerade helårsstudieplatser (Håp) inom vuxenutbildningen (exklusive sfi på folkhögskolor) visas nedan. 1 Håp motsvarar 1 års heltidsstudier (800 poäng). Exempelvis genererar 2 elever som läser heltid under 1 år 2 Håp och 2 elever som läser halvtid under 1 år 1 Håp.

År 2021: 20 796 individer/6719 Håp

År 2022: 16 557 individer/6252 Håp

År 2023 hittills (2023-10-31): 16 330 individer/5029 Håp

Tabellen nedan illustrerar hur många elever som totalt vid ett visst datum har läst vid vuxenutbildningen. Samma elev kan vara med i statistiken vid flera datum, om eleven är inskriven i vuxenutbildningen under en längre period. Många elever läser under en kortare period och kanske då inte finns med vid det aktuella mät datumet. Siffrorna ger ändå en bild av hur många elever som hanteras av verksamheten vid ett visst tillfälle.

Utbildningsområde		Antal elever					
		2021-01-31	2021-09-30	2022-01-31	2022-09-30	2023-01-31	2023-09-30
SFI	Egen regi	3267	3041	3084	2768	3100	2310
	Upphandlad	554	670	638	440	294	157
	Folkhögskolor	1587	1471	1519	1372	1477	1937
Grundläggande vuxenutbildning	Egen regi	1258	902	1122	903	1115	876
	Upphandlad	52	129	70	86	44	94
Gymnasial vuxenutbildning - Allmänna ämnen	Egen regi	2401	1868	2153	1472	2216	1670
	Upphandlad	286	440	352	516	241	255
Gymnasial vuxenutbildning – Yrkesvux	Egen regi	845	703	619	609	755	685
	Upphandlad	251	363	540	4	490	430

Fokusområden inom vuxenutbildning 2024

En sammanhållen utbildningskedja från SFI till en gymnasial examen

Arbetet fortsätter för att öka andelen sfi-elever som efter avslutad D-kurs på sfi fortsätter till grundläggande vuxenutbildning. En viktig del i detta arbete är att motverka avbrott inom sfi men också mellan sfi och grundläggande vuxenutbildning. Genom Finsamprojektet *Utebliven etablering* kartläggs avbrottsrisker och verksamheten organiseras för att minska andelen negativa avbrott.

Orienteringskurser inom digitalisering, studieteknik samt arbetsmarknadsinformation erbjuds också till allt fler elever. Detta är en viktig verksamhet för att skapa bästa möjliga förutsättningar för måluppfyllelse inom sfi samt motivation för vidarestudier.

På grundläggande och gymnasial vuxenutbildning utvecklas utbudet med möjlighet att välja olika studieformer, som distansstudier och flexibla studier, för att fler Malmöbor ska kunna kombinera till exempel arbete eller föräldraledighet med studier.

I syfte att ge varje elev bästa möjliga förutsättningar att nå betyg arbetar *Pedagogisk stödorganisation* (utbildningsområdets samlade organisation av specialpedagoger, speciallärare, kuratorer, bibliotekariéer och IT-pedagoger) med att stödja eleverna i sina studier. De stödinsatser som genomförs och följs upp varierar för respektive verksamhet utifrån identifierade utmaningar. Tillgången till studieverkstad (på plats och digitalt) samt bibliotek är en viktig resurs för alla elever som läser inom vuxenutbildningen.

Kombinationsutbildningar

Kombinationsutbildningar är utbildningar där eleven studerar yrkeskurser parallellt med studier i sfi eller svenska som andraspråk. Efter avslutad utbildning är eleven anställningsbar inom aktuellt yrkesområde. Arbetet med att utveckla och utöka antalet platser inom kombinationsutbildningar såväl i egen regi som i samverkan med de externa utbildningsanordnarna fortsätter. Vuxenutbildningen har i dagsläget 9 kombinationsutbildningar och förvaltningens målbild är att kontinuerligt ha cirka 15 kombinationsutbildningar igång med goda volymer och en hög andel elever som går till anställning.

Vidare fortsätter arbetet med rekryteringsutbildningar i form av *Jobbspår* och *Dubbel yrkesutbildning* för den elevgrupp där av olika skäl vidarestudier inom reguljär utbildning inte bedöms vara en framkomlig väg till anställningsbarhet.

En flexibel och individanpassad vuxenutbildning

Vuxenutbildningen strävar fortsatt efter ett brett utbud av studieformer och studietakter i syfte att erbjuda en vuxenutbildning som ger alla möjlighet att stärka sin ställning på arbetsmarknaden.

En genomlysning av ansökningsperioder och antagningsförfarandet har inletts för att säkerställa god resurshushållning i kombination med brett och flexibelt utbud. Inom ramen för detta arbete ses även utbudet över, såväl i egenregin som i den upphandlade verksamheten.

Kartläggning och validering av kunskaper erbjuds till samtliga elever inom yrkesvux och planeras att erbjudas till fler elevgrupper inom vuxenutbildningen. Fler utbildningar kommer att framöver genomföra testning och nivågruppering av elever, vilket är ett stöd för elever som har behov av utökad utbildningstid för att kunna nå sina mål. Parallellt med detta arbete kommer fler elever att erbjudas provningar för att snabbare kunna nå sina individuella utbildningsmål.

Övergång mellan gymnasie- och vuxenutbildning

Under 2021 skapades förutsättningar för de elever som lämnade årskurs 3 på gymnasiet med studiebevis att få förtur till vuxenutbildningen och där slutföra sina studier. Möjligheten har permanentats från och med 2022. Den pilot som genomförts under 2022 i syfte att skapa bättre förutsättningar för elever inom introduktionsprogrammen på gymnasiet att ta steget över till vuxenutbildningen avslutas i december 2022. Från och med 2023 sker ett strukturerat arbete mellan vuxenutbildningen och gymnasieskolan, med fokus på IM-elever (elever på introduktionsprogrammet) och de elever som lämnar högskoleförberedande program med studiebevis. Piloten visar på en rad faktorer som innebär en ökad risk för att elever inte gör en övergång till vuxenutbildningen efter att ha fyllt 20 år. De arbetssätt som i piloten visat sig framgångsrika kommer att implementeras i verksamheten. Under 2023 har en operativ projektgrupp med representanter från såväl språkintruktionsprogrammet som vuxenutbildningen tillsatts.

Ökad måluppfyllelse och förkortning av tiden i studier som eleverna behöver för att nå sina mål

Vuxenutbildningen strävar fortsatt efter att öka andelen elever som färdigställer sin utbildning samt att öka andelen elever som når ett godkänt betyg inom uppsatt tid.

Arbetet fortsätter med att utveckla rutiner och metoder för en mer ändamålsenlig uppföljning av elevernas tid inom sfi. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för lärare och rektorer att

snabbare kunna identifiera och rikta stödande resurser till elever med lång studietid.

Arbetet fortsätter med att utveckla och anpassa studie- och yrkesvägledningen för elever inom vuxenutbildningen och att stärka de organisatoriska förutsättningarna för att varje elev ska få en tydlig bild av kopplingen mellan utbildning och förutsättningen för etablering på arbetsmarknaden. En nulägesinventering av nuvarande organisation för studie- och yrkesvägledningen har påbörjats under hösten 2022 och kommer att ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Plan för organisation för vuxenutbildningen budgetår 2024

Vuxenutbildningen för 2024 föreslås dimensioneras till 7280 Helårsplatser (Håp) (jämför 2023: 7420 Håp, 2022: 8600 Håp), fördelat enligt:

Grundläggande vuxenutbildning – 965 Håp

Efterfrågan av att läsa grundläggande vuxenutbildning har under lång tid ökat, bland annat som en följd av de stora sfi-kullarna 2015 och 2016. Denna stora grupp har inneburit att grundläggande vuxenutbildning under flera år har utökats kraftigt. Under 2021 skedde en avmattnings i söktrycket och under 2022 kunde en fortsatt minskning av efterfrågan på grundläggande vuxenutbildning konstateras. Under 2023 verkar det som om omfattningen kommer att ligga på ungefär samma nivå som under 2022. Bedömningen är att omfattningen 2024 kommer att öka till 965 Håp för 2024 (2023: 850 Håp). Ökningen motiveras av att

- lågkonjunkturen medför att fler personer kommer att läsa grundläggande kurser, kombinationsutbildningar och förberedande utbildningar,
- det finns en tendens att varje elev läser fler poäng,
- vuxenutbildningen bedriver ett intensivt arbete för att sfi-elever ska läsa matematik och engelska på grundläggande nivå, parallellt med sfi-studierna.

Gymnasial vuxenutbildning – 3000 Håp

Efterfrågan av gymnasiala studier inom vuxenutbildningen bedöms fortsättningsvis ligga nära nuvarande volymer. Andelen upphandlade kurser på gymnasial nivå kommer att minska, samtidigt som den gymnasiala delen av egenregin kommer att öka. Sammantaget görs bedömningen att antalet Håp dimensioneras till 3000 för 2024 (2023: 3055 Håp).

Komvux som särskild utbildning – övergår fr.o.m. 2023 till finansiering via anslag

Verksamheten som benämns *Lärvux* riktar sig till elever som har inlärningssvårigheter på grund av utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada. Verksamheten ger eleven möjlighet att studera såväl på sfi, som grundläggande och gymnasial nivå. Förutom att följa kursplanerna arbetar verksamheten med att eleven ska tillskansa sig färdigheter i utbildningen, anställningsbarhet och inte minst självständighet. Ambitionen är att alla med konstaterat behov ska få en plats i verksamheten och kontinuerlig antagning görs.

Ur ett ekonomiskt styrningsperspektiv har det varit problematiskt att definiera Lärvux genom helårsplatser baserade på kurspoäng. Det togs fram ett förslag till anslagsfinansiering för budget 2023 med syftet att kunna rikta resurser till verksamheten på ett mer ändamålsenligt sätt.

Sfi – 3315 Håp

Vuxenutbildningen bedömer att en minskning av efterfrågan på sfi är sannolik de närmaste åren. Prognoserna för innevarande år pekar på en minskad efterfrågan på sfi, trots att intresset för att studera sfi på distans fortsatt ökar. Distansstudier möjliggör för fler sfi-elever med egen försörjning att studera med högre studietakt. Från och med 2023 erbjuds distansstudier på halvfart för att möjliggöra för fler Malmöbor som arbetar men har ett behov av sfi att kombinera sitt arbete med studier för att även stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Sammantaget görs bedömningen att leveransen av SFI dimensioneras till 3315 Håp för 2024 (2023: 3515 Håp).

Ansvariga

Elena Zukauskaite Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef